

Η ΠΑΛΗΑ ΑΘΗΝΑ ΣΑΝΑΖΗ

Ραδιοφωνική έκπομπή διά
τὴν 9 Μαΐου 1971
ἡμέραν ΚΥΡΙΑΚΗΝ
καὶ ὥραν : 21.45-22.15

Τὴν ἐκπομπὴν παρουσιάζουν ὁ ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ καὶ ὁ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ. Τραγουδοῦ ἡ ΚΑΒΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ.

Handwritten signature and scribbles.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μάϊος, ἀγαπητέ μου Δημήτρη, Μάϊος μῆνας μὲ ὄλη του τὴν δόξα, ὄλα του τὰ λουλούδια, τὰ ἀρώματα καὶ τὴν γλυκειὰ του ἀτμόσφαιρα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Εὐτυχῶς, γιατί καμμιά φορά ὁ Μάης μᾶς τὰ χαλάει. θυμήσου ὅτι οἱ παλαιοὶ Ἀθηναῖοι, εἶχανε μιὰ ^{παροιμία} ~~μαρούλια~~ γιὰ τὰ καπρίτσια τοῦ Μαΐου. Καὶ πολὺ συχνά τὸν Μάη - σύννεφα ὁ θεὸς κρεμάει...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καὶ ἄλλη μιὰ παροιμία : Στὸν καταραμένο τόπο, μῆνα Μάη βρέχει.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πολὺ σωστὴ παροιμία, γιατί πρέπει νὰ λάβης ὑπ'ὄψιν σου ὅτι ἡ μαγιάτικη βροχὴ, εἶναι καταστρεπτικὴ γιὰ τὴν καλλιέργεια.

"Ὅπως δὴποτε ὄμως, ἐμένα ὁ μῆνας Μάϊος, μου θυμίζει πάντα τὰ μαρούλια.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τὰ μαρούλια ; Γιατί τὰ μαρούλια ; Τὰ μαρούλια ~~ἐφα~~ βγαίνουνε ἀπὸ τὸν Ἀπρίλη καὶ ἀπὸ τὸν Μάρτη ἀκόμη.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σήμερα μὲ τὰ λιπάσματα. "Ἐχομε καὶ τὸν Φεβρουάριο μαρούλια. Στὰ παλιὰ ὄμως χρόνια, τὰ μαρούλια βγαίνανε τὸν Μάϊο, ἢ στὸ τέλος τοῦ Ἀπριλίου καὶ κρατούσανε ἕως τὸν μῆνα Ἰούλιο.

'Απὸ τοὺς δύο αὐτοὺς μῆνες λοιπόν, τὸ λαχανικό αὐτό πού ὀνομάζεται θ ρ ί δ α ξ στὴν ἀρχαία ἐλληνικὴ γλῶσσα, ἀπεκλήθη ἀπὸ τὸν λαό : Μάη - Ἰούλιον καὶ παρεφθέρη σὲ μαρούλιον καὶ μαρούλι μὲ τὸν καιρὸ

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Δέν ἀποκλείεται νὰ εἶναι κι' ἔτσι. Εἶναι δική σου θεωρία αὐτή;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι βέβαια. Τήν αναφέρει ένας σοφός ἑλληνιστής καί λεξικογράφος τοῦ περασμένου αἰῶνος, ὁ Σκαρλάτος Βυζάντιος, μά νομίζω πῶς εἶναι σωστή.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μπορεῖ νά εἶναι σωστή, γιατί ὑπάρχουν καί ἄλλα δημιουργήματα στήν φύσι, πού παίρνουν τό λαϊκό τους ὄνομα, ἀπό τήν ἐποχή στήν ὁποία ἐμφανίζονται. Θυμήσου τά χρυσάνθεμα πού βγαίνουν τόν 'Οκτώβριο καί ὁ λαός τ'ἀποκαλεῖ : ἁ η ὁ η μ η τ ο ι ἄ - τ ι κ α. Θυμήσου κι' ἓνα φάρι πού λέγεται : μα γ ι ἄ τ ι κ ο. Ἐπειδή φαρεύεται καί τρώγεται συνήθως τόν Μάη. Εἶναι τό φάρι θύννος, ὁ τόννος πού λέμε κοινά, μά ἔπειδή αὐτή ἡ ποικιλία τοῦ τόννου ἁλιεύεται τόν Μάη, ἔχει ἀποκληθεῖ τό φάρι : μαγιάτικο.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπράβο. Αὐτά ἀκριβῶς τά παραδείγματα μᾶς κάνουν νά πιστεύωμε ὅτι καί ἡ θεωρία γιά τό μαρούλι, μα ἴ ο ὕ λ ι ο ν, μπορεῖ νά εἶναι σωστή. Ἄλλως τε ὁ Μάης, σάν μήνας πού ὀλοκληρώνει τήν ἀνοιξι, ὀργιάζει στήν λαϊκή φαντασία, ἀφοῦ καί μιά χοντρή παραμάννα ἀκόμη, τήν παρομοιάζει μ'αὐτόν τόν μήνα καί λέει : Γλυκειά μου παραμάννα - λουλούδι τοῦ Μαγιοῦ...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ἐχεις δίκαιο. Ὁ λουλουδισμένος Μάϊος, ἔγινε καί παραμάννα ἀκόμη. Καί ἡ ἀφορμή πού ἐδημιούργησε ὑποσυνείδητα τήν σκέψι τοῦ στιχουργοῦ εἶναι ὅτι ὅπως μιά παραμάννα πρέπει νά εἶναι εὐτραφής καί πληθωρική, ἔτσι καί τά λουλούδια τοῦ Μαΐου, εἶναι πληθωρικά σέ φρεσκάδα καί ἀρώματα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό γεγονός εἶναι ὅτι αὐτός ὁ μήνας ἐμπνέει πάντα συνθέτες καί ποιητάς. Τούς ἐμπνέει πότε ὑπέ ρ πότε ἐναντίον. Γράφει ὁ Νικόλαος Κόκκινος τήν γνωστή καντάδα του : θά ἔρθῃ ὁ Μάης μέ ὄροσιές καί τήν ἴδια ἐποχή περίπου, στά 1882 ὁ Σουρῆς κατακτείνει τήν Μάϊο τῆς ἐποχῆς του καί τοῦ ἀφιερώνει ἓνα τρομπικτικό τετράστιχο. "Ἀκουσέ 'το Γιάγγο. Εἰς τόν Μάϊον !

"Όταν έρχόσουν άλλοτε, μέ λούλουδα καί μύρα
καί τί καί τί δέν σοῦ 'φαλλε, τῶν παλαβῶν ἢ λύρα
μά τώρα πιά έπέρασε καί ἡ δική σου φούρια
καί φάλται καλλικέλαδοι, σοῦ μένουν τά γαϊδούρια !

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καταλαβαίνω πολύ καλά αὐτόν τόν ὑπαινιγμό τοῦ Σουρή γιά τά γαϊ-
δούρια. "Όπως λέγαμε καί τήν περασμένη Κυριακή, κάθε Πρωτομαγιά
πατηφορίζανε ἀπό τά χωριά οἱ αὐτοσχέδιοι πλανόδιοι ἀνθοπωλές
μέ τά γαϊφουράκια τους πατάφορτα μέ λουλούδια. Καταλαβαίνεις
λοιπόν ὅτι ὅλα αὐτά τά ζωντανά δέν μπορούσαν νά ὑπαχθοῦν σέ
πανόνες σιωπῆς καί ἡσυχίας καί τό τί θά γινότανε στήν 'Αθήνα
ἀπό διασταυρώσεις ὀγκανισμῶν δέν θά περιγραφότανε.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί δέν ἦτανε μόνον αὐτά, τά λουλουδοφορτωμένα ὑποζύγια. Σιέ-
φου Γιάγνο ὅτι κάθε πλανόδιος ἔμπορος, εἶχε τό γαϊδουράκι του
γιά κινητό ~~καρβούνη~~ μαγαζί του. Λέγαμε γιά τά λουλούδια. Θυ-
μᾶμαι κάποιον πού γύριζε μέ τό γαϊδουράκι του φορτωμένο μέ δυό
νταμιζάνες καί διαλαλοῦσε : Ξῦδι, καλό ξῦδι...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Λέγαμε καί γιά τόν πλανόδιο ἔμπορο πού πουλοῦσε δαντέλλες μέ
τά γαϊδουράκι του : Κατέφθασεν ὁ δαντελλᾶς - μέ τό βαπόρι τῆς
Ξηρᾶς...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Οἱ μανάβηδες ; "Όλοι οἱ μανάβηδες τῆς 'Αθήνας, κυκλοφοροῦσανε
μέ γαϊδουράκια. Πιπίμιες, κολουύθια, πατάτες... Ντέεεεε...
Τό " ν τ έ ε ε ... " ἦτανε ἡ ἐπιείνησις γιά τό ὑποζύγιο.
Μέ γαϊδουράκι κυκλοφοροῦσε κι' ἕνας ἄλλος πού πουλοῦσε : Καστα-
νόχωμα γιά τά λελούδια... " ἦτανε λοιπόν πολύ φυσικό, ἀφοῦ
κυκλοφοροῦσανε ἑκατοντάδες τέτοια τετράποδα μαγαζάκια, νά γί-
νεται πραγματική συναυλία ἀπό ὀγκανισμούς καί σέ τέτοιο βαθμό
ὥστε ν' ἀναγκάζεται ὁ Σουρή νά γράφη : Καί φάλται καλλικέλαδοι
μᾶς μένουν τά γαϊδούρια...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί τώρα ἀγαπητέ μου Δημήρη, θά σέ καταπλήξω.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μέ ποιό τρόπο ;

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Έχω έδω μπροστά μου ένα ποίημα του Σουρής, από τά 1885 μέ τί-
τλο : Ρωμηού ήμερολόγιον - και μέ έορτολόγιον. Και γράφει για
τόν μήνα Μάϊο, ό Δουρής :

Μάϊος, μήν έρωτικός άνθρώπων και γαιδάρων
σιδηροδρόμου σύγκρουσις πλησίον τών Μεγάρων...

και ύστερα, στο 'Εορτολόγιον, γράφει :

Πρωτομαγιά. Ξεφάντωμα, άηδόνια και βατράχοι
Φαγί, μεθύσι και χορός και ύστερα μπερντάχι...
Συμπλέπονται οι έορτασταί, μετά σπονδάς γενναίας
διά τά μάτια τά γλαρά, μιξς κόρης άθηνάιας.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πάντως, μιá και μιξς άπασχολει αυτός ό μήνας ό Μάϊος, νομίζω
πώς ^{πρέπει} ~~πρέπει~~ να παραλείψωμε να θυμηθούμε και τό κλασσικό
μαγιάτικο τραγούδι, πού τό έχουνε τραγουδήσει όλοι οι άθη-
ναίοι και ίσως ίσως να τό τραγουδάνε ακόμα στά σχολεία.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ξέρω ποιό έννοεις : 'Ο Μάϊος μιξς έφτασε... 'Η φίλη μας ή Κλειώ
θά μιξς τ' θυμίσω.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) 'Ο Μάϊος μιξς έφτασε - έφτασε
έμπρός, βήμα ταχύ
νά τόν προϋπαντήσωμε
παιδιά, στην έξοχή... (Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.)

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τί μου θυμίσες Γιάννη μ' αυτό τό τραγούδι. "Ήτανε ή έποχή πού
ή Πρωτομαγιά δέν έθεωρείτο άργία. "Όλος ό κόσμος εργαζότανε
και στα γραφεία και στα καταστήματα πού έμεναν άνοιχτά. Μόνο
τά σχολεία διοργανώνανε εκδρομες για τήν ήμέρα της Πρωτομα-
γιάς και φυσικά, τά παιδιά, πηγαίνοντας τήν εκδρομή, στο
κοντινό Γαλάτσι, ή στο Ποσχάτο ή τό πολύ πολύ στο Καλάντρι
πεζ ή βέβαια, τραγουδούσανε διακριώς αυτό τό τραγούδι : 'Ο
Μάϊος μιξς έφτασεν, έμπρός βήμα ταχύ...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Όμως αυτός ό μήνας ό Μάϊος, δέν ειχε μόνο τήν σημασία της
έορτής τών λουλουδιών. Ποσ λέγανε μερικοί παλαιοί άθηναίοι
ότι ειχε και μιάν άλλη σημασία, κυρίως για τίς άθηναίες.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Βεβαιότατα. Πρώτα πρώτα παρατηρείτο αύξησης στην πελατεία του μεγάλου διεθνούς βιβλιοπωλείου Μπέη και Μπάρτ στην πλατεία Συντάγματος. Ξέρεις Γιάννη ποιά ήτανε τό βιβλιοπωλείο Μπέη και Μπάρτ ; Αυτό πού πήρε άργότερα ό Κώστας Ήλευθερουδάκης, ό όποτος είχε μάθει καλά τήν δουλειά του ξένου βιβλίου, γιατί είχε χρηματίσει υπάλληλος του Μπέη και Μπάρτ.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ** Καί γιατί παρατηρείτο αύξησης στην πελατεία του βιβλιοπωλείου ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Διότι πέφτανε οί άθηναίτες και Πειραιώτισσες ν' αγοράσουν άρβύλες, φρουρίνια για τήν κόδα. Κυρίως ένα φρουρίνι, τήν περιλάλητη **Φ έ μ ι ν α**. Μαλιστα όσες άθηναίτες ξέρανε φραντσέζικα, τήν ζητούσανε μέ γαλλική προφορά : Τήν Φεμινά... παρακαλώ.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ** Καί αγοράζανε τό φρουρίνι, διαλέγανε τί θά ράβουνε και φωνάζανε τήν μοδιστρούλα στό σπίτι...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Όμως οί πλούσιες άθηναίτες δέν ράβανε στό σπίτι, αλλά πηγαίνανε στην περίφημη φραντσέζικη μοδίστρας, της μαντάμ Λιζιέ τό άτελιέ όποτε δέν διατρέχανε καί κίνδυνο...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ** Τί είδους κίνδυνο μπορούσανε νά διατρέξουνε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Δέν τό καταλαβαίνεις ; Ήτανε πολύ εύκολο, πέντε, έξη, δέκα άθηναίτες νά διαλέξουνε από τό φρουρίνι τό ίδιο μοντέλλο και φαντάσου τί θά γινόντανε, αν τυχόν στον Κυριακάτινο περίπατο στην δενδροστοιχία της σεωφόρου Αμαλίας, τυχαίνανε αυτές οί άθηναίτες νά φορώνε τό ίδιο φόρεμα...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ** Πολύ σωστά. Βλέπεις δέν υπήρχε τότε ή εύχέρεια νά πάη ή άθηναία στό μαγαζί νά αγοράση ένα έτοιμο μοντελλάκι.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Έτοιμο ; Τό έτοιματζίδικο ήτανε τότε τελείως άγνωστο. Αυτό τό φροστο, δέν υπήρχε στην παλιά Αθήνα. Ότι φορούσανε οί γυναίκες ήτανε ραμένο στό σπίτι ή τό πολύ πολύ στό μοδιστράδικο μέ παραγγελία και άλλεπάλληλες δοκιμές, τίς περίφημες πρόβες πού ήτανε άφορμή νά χάνωνται οί άθηναίτες από τά σπίτια τους.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ

Αυτό δά τό φαντάζομαι. Θ' ἔργοῦσε νά επιστρέψῃ στό σπίτι της ἡ κυρία καί θ' ἀντιμετώπιζε τά νεύρα τοῦ συζύγου : ποῦ ἦσουναι ἡ γριά ἔργησες τόσο ; Ἡ δικαιολογία ἦτανε πρόχειρη καί φυσική. Τί νά κἀνω ; Στῆς Διζιέ... εἶχε πρόβα στό καινούργιο μου ταγιέρ... Παιδεύτημε δέ ἡ κακομοῖρα μέ τό παραπάνω. Πότε μοῦ πανε μιά σοῦρα ἀπ' ἐδῶ, πότε τραβοῦσε ἀπ' ἐκεῖ... Τί τράβηξε κα' αὐτή ἡ κακομοῖρα γιά νά φέρῃ σέ λογαριασμό τήν φοῦστα, δέν λέγεται. Καί τό καιρό εἶναι ὅτι της μιλλῆς καί δέν σοῦ ἀπαντᾷ... Γιατί δέν σοῦ ἀπαντᾷ ; ρωτοῦσε ὁ σύζυγος, σέ περιφρονεῖ ; "Οχι βέβαια, μά πῶς νά σοῦ ἀπαντήσῃ ἡ κακομοῖρα ; Γονατιστή στό πάτωμα γιά νά φέρῃ σέ λογαριασμό τήν φοῦστα καί νά 'χη τό στόμα της μπουκωμένο μέ καρφίτσες... Νά μιλήσῃ νά καταπιῆ καί καμμιά καρφίτσα ; "Ἐτσι, ἡ πρόβα ἐνός φουστάνιου, μπορούσε νά κρατήσῃ καί μιά ὀλόκληρη ὄρα... Καί νά περιμένουνε στό σαλόνι ἕλλες τέσσερις πέντε πελάτισσες.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Μπράβο Γιάγιο. Μά λές σάν νά ἦσουναι μπροστά. Καί σκέφου ὅτι αὐτή ἦτανε ἡ κατάστασις, ὅταν στά 1882 ἔπεσε μιά μπόμπα στήν Ἀθήνα.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ

Μπόμπα ; Τί εἴδους μπόμπα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Δηλαδή ἡ μπόμπα ἔπεσε στό Παρίσι, ἀλλά ἐξερράγη σ' ὅλον τόν κόσμον.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ

Πότε εἶπες ; Ἐτά χίλια διτανόσια...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Ἐτά χίλια διτανόσια ὀγδόντα δύο, δηλαδή ἐδῶ καί ἐνενηντα χρόνια.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ

Καμμιά καινούργια ἐξωφρενική μόδα ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Ἀντιθέτως. Πρότασις σοβαρή νά καταργηθῇ ἡ μόδα. Νά καταργηθῇ τελείως καί νά καθιερωθῇ ἕνα ψυναικετό φόρεμα, ἐννεῖτο καί ὁμοιόμορφο.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ

Σοβαρά τό λές ; "Ἐγινε τέτοιο πρᾶγμα ; Τέτοια πρότασις ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σοβαρώτατα. Τό καιό ἄρχισε ἀπό τήν Γαλλία καί καλιστα ἀπό τό Παρίσι μέ μιὰ πολεμική τοῦ τύπου ἐναντίον τῆς μόδας καί γενικῶς κατὰ τῆς πολυτελείας, διότι οἱ γάλλοι κοινωνιολόγοι βλέποντας ἀπό στατιστικῆς ὅτι οἱ γάμοι στήν Γαλλία λογοστεύαντε καί φυσικῶς καί οἱ γεννήσεις ἀκόμη περισσότερο, βγάλανε συμπέρασμα ὅτι τὰ ἔξοδα τῆς μόδας ἐτρόμαζαν τοὺς γάλλους πού ἔτσι, ἀποφεύγανε τόν γάμο μέ κάθε τρόπο. Ἐγινε τέτοιος διεθνῆς σάλος πού ὅταν τὰ σχετικῶς τηλεγραφήματα φτάσανε καί στίς ἀθηναϊκῆς ἡμερηίδες, δέν μπορούσε μιὰ τέτοια εἴδησις νά γλυτώσῃ ἀπό τήν σάτυρα τοῦ Σουρῆ.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἐγραφε καί ὁ Γεώργιος Σουρῆς γι' αὐτό τό θέμα :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μποροῦσε νά μὴν γράψῃ ; Ἐγραφε μιὰ ἀπό τίς δευτέρες του σάτυρες πού θά τήν διαβάσωμε ἀργότερα ἄφοῦ θυμηθοῦμε πρῶτα κανένα περὶ εὐθυμο τραγοῦδι.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μάλιστα. Καί μέ τήν εὐκαιρία αὐτή, θά μάς θυμίσῃ ἡ Κλειώ ἓνα παλαιότατο ἀθηναϊκὸ τραγοῦδι : Τί φυτεύεις, τί ποτίζεις...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Τί φυτεύεις, τί ποτίζεις...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί τώρα ἀνυπομονῶ ν' ἀκούσωμε τί ἔγραφε ὁ Σουρῆς γι' αὐτό τό ζήτημα τῆς καταργήσεως τῆς μόδας.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅριστε, διάβασέ 'το. Τίτλος ; Κάτω ἡ Μόδα !

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κάτω ἡ Μόδα ! Οἱ οἰκονομολόγοι τῆς Δύσεως φωνάζουν τῶν κυριῶν τὰ λουσα, νά πᾶνε νά καθοῦν διότι μέ τίς μόδες, οἱ κύριοι τρομάζουν καί δέν ἀποφασίζουν νά ὑπογυναικωθοῦν. Κι' ἅμα κανεῖς στά βρόχια τοῦ γάμου δέν πιστεύει, ^{εἰ,} μαραίνεται κι' ἡ φύσις κι' ὁ κόσμος λογιστεύει.

Καλὰ σας ξυπνητούρια, ὦ οἰκονομολόγοι τόσον καιρό φανώζω μονάχος μου γι' αὐτά μὰ πᾶνε στά χαμένα οἱ σοβαροὶ μου λόγοι κι' ἡ μόδα, ὅλο τρέχει, ἀντί νά σταματᾷ.

τό εἶπα καί τό λέγω. εἴν θέλετε στόν γάμο
γλυκειά νά βασιλεύη γαλήνη καί μπουνάτσα,
αὐτές οἱ παληομόδες, νά κυλισθοῦνε χάμω
καί κάθε μιά κυρία, νά βάλῃ πανναβάτσα.
Πρῶτος ἐγώ τό εἶπα, μά δέν μ'ἄκουθν καθόλου
γι'αὐτό κι'ὁ κόσμος πάει, στραβός, κατά βιαβόλου !

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στάσου Γιάννο. 'Εδῶ σ'αὐτό τό σημεῖο, ὁ σατυρικός κούρη
ἀρχίζει νά γίνεται χυδαιότερο καί νομίζω πῶς δέν μπορούμε
νά τόν παρακολουθήσωμε καί μάλιστα, ἐνώπιον μαρτύρων...

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Τί μαρτύρων ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τῶν ἀκροατῶν μας. "Ἄς κάνωμε λοιπόν ἕνα σάλτο καί ας πᾶμε
στό τέλος.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Δέν ἔχω ἀντίρρηση. Λοιπόν συνεχίζω καί τελειώνω :

Κάτω λοιπόν ἡ μόδα. Καμμιά νά μήν ξεδεύῃ
ἄς γίνουν πυραμίδες, μέ γυναικῶν φουστάνια
καί δώσετέ τους φόνο πού ὁ καπνός ν'ἀνέβῃ
ὡς μάρτυς μετανοίας, ἐπάνω στά οὐράνια.
Νά πάθουν νά μιλεῖνε παντοῦ γιά φιγουρίνια
γιά φιόγνους, γιά δαντέλλες, γιά φουσντες, γιά σιαρ-
πίνια...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Εδημιουργήθημε λοιπόν τότε, ἐδῶ κι'ἐνενηντα χρόνια μεγάλο
ζήτημα μέ τήν πρότασι τῆς καταργήσεως τῆς μόδας. Καί νά λάβω-
με ὑπ'ὄχιν μας Γιάννο μου, ὅτι τότε ἡ μόδα δέν παρουσίαζε κα-
τίς σημερινές ἀλλαγές καί ἀξομειώσεις, ἀπό τήν μίνι φοῦστα
στήν μᾶξι κι'ὄσ ερα στόν μέσον δρο, στή μίντυ... ὕστερα στά
καφτά πανταλονάκια...

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ "Οχι βέβαια. Τότε ἡ φοῦστα δέν ἀνεβουατέβαινε σάν ἄσανσέρ, πό-
τε κάτω πότε ἐπάνω... "Ἦτανε διαριῶς μαυριά, διαριῶς σερνότανε
στό χῶμα σκουπίζοντας τά πεζοδρόμια καί οἱ μόνες τῆς ἀλλαγῆς
ἦτανε στό σχῆμα καί στό κόψιμο, κλός, στενή, φαρδειά, μέ πούφ
ἀπό πίσω, μέ τουρνοῦρι...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἢ μέ κοιλίτσα !

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Κοιλίτσα ; Τί κοιλίτσα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν τό ξέρεις ; Γύρω στά 1910, νομίζω, έφθασε μιά μόδα νά έχη τό γυναικετό σωμα μικρή κοιλιά ... Καί όσες γυναίκες ήτανε παχουλούτσινες, βρεθήκανε σύμφωνες μέ τήν μόδα, όσες όμως ήτανε ξερακιανές σαν σανίδες, προσθέτανε ένα μαξιλαράκι στό μέρος τής κοιλιάς, κάτω --από τό φόρεμά τους γιά νά φαίνονται μοντέρνες.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τί τά θέλεις άγαπητέ μου Δημήτρη, νομίζω ότι ή γυναίκα ήθελε αλλά πάντοτε ν'αυτοβασανίζεται. θυμάσαι τί μαρτύριο τραβούσαν οι μητέρες μας μέ τούς άπίθανους κορσέδες ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σωστή τραγωδία ! 'Η μόδα ήθελε τό στήθος φουσκωτό καί τήν μέση δακτυλίδι. θυμάμαι κάποιον στίχο του Τίμου Μωραϊτίνη :
- Έίσαι μοναχό στολίδι - Έχεις μέση δακτυλίδι
φιδωτή σαν τό μαρκοῦτσι του άργιλέ
κι'ή αιδέρια σου ή γάμπα - σαν φιτίλι άπό λάμπα
βγαίνει μέσ'άπ'τό σιαρκίτι σου καλέ !
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Οί κορφές γυναίκες, όσες θέλανε νά κρατάνε τήν μόδα μέ άυστηρότητα δέν βλέπανε τήν ώρα νά γυρίσουνε στά σπίτια τους, γιά νά ξεσφίξουν τά κορδόνια του κορσέ καί ν'άνασάνουν. Καλέ τούς έκοβε τήν άναπνοή αυτός ο κορσές, μέ τίς κρεμασμένες καλτσόδέτες άπό κάτω που κρατούσαν τίς κάλτσες τεντωμένες...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Άλλη μεγάλη τραγωδία ήτανε τά δαντελλένια ~~καλτσόδετα~~ περιλαίμια μέ τίς μπαλένες που κρατούσανε τόν λαιμό όρθιο. "Έτσι ήθελε ή Αύτης Μεγαλειότης ή Μόδα...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί οι γυναίκες, φόρου ύποτελείς πάντα στήν άσυδώνητη Μόδα, δεχόντουσαν αυτά τά βασανιστήρια μ'εύχαρίστησι.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Άς διακρίψωμε τήν φλυαρία μας μ'ένα παλαιό τραγούδι καί ύστερα θά κένωμε κάτι πρωτότυπο...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τί πρωτότυπο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Άς ποῦμε πρώτα τό τραγούδι καί τό πρωτότυπο θά 'ρθη κι'αυτό.

ΕΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΑΟΥ (μέ συνοδεία πλένου) Γιατί γλυκό φεγγάρι μου...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί τώρα περιμένω μέ άνυπομονησία αυτό τό πρωτότυπο πού θά κάνωμε.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Αμέσως. Θά ντύσωμε μία γυναίκα του 1900...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τί θά τήν κάνωμε ; Θά τήν ντύσωμε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ναί, θά τήν ντύσωμε για νά παραπολουθήσουν αυτό τό ντύσιμο οί μοντέρνες μας άπροάτριες καί νά τό άναπολήσουν οί παλαιές.

'Η γυναίκα πού θά ντύσωμε δέν είναι βέβαια γυμνή καί ής μήν σπανδαλίζεται κανείς. Φοράει τά ύποτυπόδη της έσώρρουχα, φοράει τό μακρύ της χασεδένιο ή μπατιστένιο πουκάμισο, χωρίς μανίκια βέβαια, αλλά μέ κόνιινες κορδέλλες στό ντεκολτέ καί τούς ώμους. Φοράει καί τό άλλο της έσώρρουχο πού φτάνει έως τά γόνατα - καμμιά φορά καί κάτω από τά γόνατα - μέ κόνιινες περασμένες κορδέλλες καί αυτό, φοράει καί τίς κάλτσες της, μαθρες βέβαια μέ πλατειές σφικτές καλτσοδέτες πάνω από τό γόνατο

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Παπούτσια ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θά της τά φορέσωμε έμείς. "Ελα τό ένα μποτίνι έσύ Γιαγίνο τό άλλο έγώ. Θά της τά κουμπώσωμε κι'όλας...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πό πό δουλειά. Είκοσι κουμπιά τό κάθε μποτίνι.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Είκοσι δύο παρακαλώ. "Ελα κούμπωνε καί μέτρα...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Ενα, δύο, τρία, τέσσερα, πέντε, έξη...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ ... έφτά, οκτώ, έννέα, δέκα, ένδεκα...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ ... δώδεκα, δεκατρία, δεκατέσσερα, δεκαπέντε, δεκάξη, δεκαέπτι

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ ... δεκαοκτώ, δεκαεννιά, είκοσι... κουράστημα

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ ... είκοσι ένα, είκοσι δύο... Ούφ ! Εύτυχώς πού είχαμε τό κουπωτήρι.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ενα έργαλειτό πού είναι αχρηστο σή ερα. 'Η κυρία φοράει τόν κορσέ της εύτυχώς, μόνο πού θέλει σφίξιμο. Τράβα έσύ Γιαγίνο τό ένα κορδόνι νά τραβάω έγώ τό άλλο...

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τραβάω... Μμμμ... Φτάνει ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Αιόμα λίγο.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Θά σπάση ή γυναίκα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό θέλει καί της άρέσει. Τώρα τά μισοφόρια. Πρώτο μισοφόρι...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Δεύτερο μισοφόρι
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί τρίτο μισοφόρι. Τώρα έπάγω από τόν κορσέ, τό κάσ-κορσέ καί τό ζυπουνάκι μέ τό τρουτρού...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ 'Εν τάξει, τώρα τήν φούστα της. Κουμπώνει από πίσω μέ μία κόπιτσα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τώρα άλλος μεγάλος μπελός, τό πολυέκι της τό δαντελλένιο μέ τόν ψηλό λαιμό καί τά φουσκωτά μανίλια...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πάει κι' αυτό, μόνο πού θέλει κούμπωμα από πίσω... Κάπου τρι'ντα κουμπάκια
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κουράγιο Γιάννο. Τελείωσες ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μένουνε αιόμα τρία... Νά 'τα κι' αυτά. Τώρα ή γυναίκα είναι έτοιμη, ντυμένη...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι αιόμη. Πέρασέ της στόν λαιμό τήν χρυση της άλυσσίδα μέ τό ρολογάκι της.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί τό ρολογάκι τί θά γίνη ; Θά κρέμεται σαν έκκορεμές ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι, θά τό χώσης μέσα στην ζώνη της φούστας, μπροστά. Πρόσεχε μήν τό σπάσης. Καί τώρα τό καπέλλο της
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Θά φορέση καί καπέλλο ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φαντάζεσαι γυναίκα του 1900 ξεσνούφωτη στους δρόμους ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Νά πού θά μπή τό καπέλλο ; Πού θά χωρέσουν τόσα μαλλιά ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Απάνω από τά μαλλιά έξυπνε. Το καπέλλο της είναι ένα σιληρό φαθάκι κανοτιέ. Της τό άκουμπάμε άπαλά άπαλά έπάνω από τά μαλλιά... θά της περάσωμε δυό τρεις μαυρές κερφίτσες...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Πρόσεχε μήν τήν τρυπήσης...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' είναι έτοιμη ή γυναίκα του 1900. Δέν μένει τώρα παρά νά της τραγουδήσωμε : 'Αγάπα 'με νά σ'άγαπώ...
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) 'Αγάπα με νά σ'άγαπώ... (Κ.τ.λ.)
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τελειώσαμε κι' άπόψε Δημήτρη. 'Αρεβουάρ τήν έλλη Κυριακή
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τήν ίδια πάντα ώρα.